

Hourglass Literary Magazine

Issue No. 1

Published by Biblioner d.o.o. in January 2017

HOURGLASS LITERARY MAGAZINE is an international, bilingual magazine, published annually in book form. The magazine aims to present both emerging as well as established authors writing in English or in the BCMS languages (comprising Bosnian, Croatian, Serbian and Montenegrin).

Editor-in-Chief

Voki Erceg

Senior Editors

Lejla Kalamujić

Lana Bastašić

Guest Editor

Anirban Ray Choudhury

Board Members

Sibelan Forrester

John K. Cox

Sara Šalov

Jelena Lengold

Tanja Stupar-Trifunović

Tea Tulić

Translators

Stanislava Ninković

John K. Cox

Sara Šalov

Ellen Elias-Bursac

Michele Bulatovic

Paula Gordon

Voki Erceg

Proofreaders (BCMS)

Mirjana Kovačević

Sonja Lero

Sara Šalov

Art Editor / Cover Art and Layout

Nemanja Mičević

Illustrator

Đurđica Bjelošević

Publisher

Nebojša Palić

Copyright © 2017 Biblioner d.o.o.

bbl:

All rights reserved.

All stories, essays and poems are copyrighted to their respected authors. No part of this publication may be reproduced, distributed, or transmitted in any form or by any means, including photocopying, recording, or other electronic or mechanical methods, without the prior written permission of the publisher, except in the case of brief quotations embodied in critical reviews and certain other noncommercial uses permitted by copyright law. For permission requests, write to the publisher.

Biblioner d.o.o.

(Hourglass Literary Magazine)

Stevana Markovića 11

Banjaluka, 78000

Bosnia and Herzegovina

www.hourglassonline.org

ISBN-10: 1542487072

ISBN-13: 978-1542487078

COMMUNITY OF LITERARY MAGAZINES & PRESSERS
W W W . C L M P . O R G

Hourglass Literary Magazine

Broj 1

Izdavač: "Biblioner" d.o.o. 2017

Književni časopis Hourglass [Literary Magazine] – P(j)eščanik – je bilingualni godišnjak koji izlazi u štampanom i digitalnom obliku na engleskom i jezicima regiona (b/h/s/c) u formi knjige.

Glavni i odgovorni urednik

Voki Erceg

Urednice/urednici

Lejla Kalamujić

Lana Bastašić

Anirban Raj Čodri

Redakcija

Sibelan Forester

Džon K. Koks

Sara Šalov

Jelena Lengold

Tanja Stupar-Trifunović

Tea Tulić

Prevodioci

Stanislava Ninković

Džon K. Koks

Sara Šalov

Elen Ilajas-Bursac

Mišel Bulatovic

Paula Gordon

Voki Erceg

Lektura i korektura

Mirjana Kovačević

Sonja Lero

Sara Šalov

Prelom / Priprema za štampu

Nemanja Mičević

Ilustracije

Đurdica Bjelošević

Za izdavača

Nebojša Palić

Copyright © Biblioner d.o.o.

b|b|:

Nije dozvoljeno reprodukovanje knjige, bilo kog njenog dela, arhiviranje ili transmisija, u bilo kojoj formi niti na bilo koji način, bez prethodne pismene dozvole izdavača.

Biblioner d.o.o.

(Hourglass Literary Magazine)

Stevana Markovića 11

Banjaluka, 78000

Bosnia and Herzegovina

www.hourglassonline.org

ISBN-10: 1542487072

ISBN-13: 978-1542487078

[clmp]

COMMUNITY OF LITERARY MAGAZINES & PRESSES
W W W . C L M P . O R G

TABLE OF CONTENTS

Foreword [Predgovor] • **NOBODY LIKES PROPHETS, LEAST OF ALL A PROPHET [NIKO NE VOLI PROROKE, PONAJMANJE PROROCI]** Philip Ó Ceallaigh | Filip Ó Keli [17] David Albahari [37] • **THEME [TEMAT] DANILO KIŠ** Filip David [59] Sibelan Forrester | Sibelan Forester [67] Jasna Šamić [69] John K. Cox | Džon K. Koks [91] Mark Thompson | Mark Tompson [117] Danilo Kiš [87,137] • **MANUFACTORY [MANUFAKTURA]** John B. Lee | Džon B. Li [167] Claire Mulligan | Kler Maligan [171] Almir Alić [187] Michael Twist | Majkl Tvist [199] Karl Williams | Karl Vilijams [215] Tanjil Rashid | Tandžil Rašid [235] Michael Belevsky | Majkl Belevski [251] Petar Malobabić [255] • **SHORTER TALES [KRATKA KRATKA PRIČA]** Ivan Potić [275,287] John Zurak | Džon Zurak [277] Elvis Hadžić [281] Sara Šalov [285] • **EDITORS' PICKS [IZBOR UREDNIKA]** Sneha Madhavan-Reese | Sniha Madhavan-Ris [291] Daniel Melling | Danijel Meling [295] Savo Bojović [299] Dora Šustić [301] Dennis Milam Bensie | Denis Milam Bensi [307] Jose Varghese | Hose Vargas [311] Vesna Perić [319] Darko Tuševljaković [331] Seker Hartseer | Sekr Hartsir [343] • **YEAR UNDER THE SIGN OF THE HOURGLASS [GODINA U S(J)ENCI PJEŠČANIKAI]** Dragoslava Barzut [353] Brett Alan Sanders | Bret Alan Sanders [361] • **BOOK SALON** • The Authors • Sponsors

---

PORTRET UMJETNIKA KAO MLADOG IMAMA

Na početku bijaše riječ. A šta je bilo u sredini? Ili na kraju? Cijela religija nije imala smisla kao priča. Tipu je ležao na krevetu čitajući i razmišljajući o Gospelu u pripremi za usmeni ispit. Očajnički je želio da ovaj put ostvari bolji utisak (posljednji put je sandalama zapeo za mantiju kanonika Gelnera koji se mučenik onda spotakao i skotrljao na terasu).

Ustao je (Tipu – iz svog kreveta – ne kanonik, koji je neko vrijeme ležao na podu učionice mrmljajući: „Moja ruka, moja ruka! Muhamedovac mi napravi stigmatu!“). Stajao je na prozoru, zureći u daljinu. Tanke letvice koje su odvajale staklena okna ukrštale su se u krst... tako poštovan u ovim zemljama. Uokviravao je neobičan pogled, neobičan čak i sada. Do vremena kada je emigrirao – prije nekih deset godina – Tipu nije nikad bio na većoj visini od palminog stabla. Popeo bi se tražeći kokosove orahe – kokosove orahe! – a onda gledao u brda, koja su se uzdizala kao talasi zelenog dima prema nebu. Tamo su živjeli čarobnjaci i krotitelji tigrova i zmija, govorio bi starac Velika Brada. Sada je Tipu s vrha nebodera u Engleskoj gledao na grad, njegovu neravnu betonsku liniju neba koja je podsjećala na usta divljeg vepra s isprepletenim zubima.

Sa stepeništa na hodniku začu korake ispred vrata, ali mu nisu zvučali dovoljno svečani da bi pripadali čovjeku kojeg je Tipu s uzbuđenjem očekivao – neki iskonski dio njega nadao se kakvom dobrom znaku. Jato golubova prekri zgrade na koje je gledao. To može proći.

Odras Tipuovog lica – s tankom bradom koja se obavijala oko njega kao lišaj – blijedo se ogledalo u prozorskom oknu. Dok je čekao, odraz bi zatreperio i pretvorio se u Veliku Bradu, seoskog mulu¹ koji je malog Tipua naučio da čita Kuran.

„Svi ljudi su rođeni u boji gline, od koje ih Bog napravi“, Velika Brada je objašnjavao Tipuu na dijalektu kojeg je on skoro zaboravio. „Ali su stranci² skinuli boju sa svoje novorođenčadi u kupki od mlijeka, pa ih natapali u toj kupki sve dok nisu izgledali kao ponovo rođeni, bijeli kao koze!“

Mali Tipu je vidio te svijetle strance na filmovima. Njihova koža bila je izrađena tako grubim procesom, ali kako su je oni divno nosili. I kako su pjevali i pričali na čistim akcentima Zapadnog Bengala. (Olivija Njutn Džon sigurno živi u veeelikoj kući kakva priliči memsahibi³ u Kalkuti, razmišljao je mali Tipu.)

„I to“, nastavio bi Velika Brada: „to barbarsko kupanje su bijelci nazvali bap-ti-zam, prvi obred Hrišćanske religije.“

Bap-ti-zam: samoglasnici te riječi izostavljaju se kao na arapskom, tom božanskom idiomu od kojeg potiču sve velike riječi Velike Brade. Tipu je, u stvari, više volio jezik bijelaca od jezika Boga. Naučio ga je mehanički čitajući knjige koje bi Britanci ostavili iza sebe, sačuvavši u svojoj dikciji eho davno nestalog carstva. „Baptism“: sada ga je čuo u njegovoj engleskoj intonaciji. Obred rođenja. Jednako važan kao i obred smrti. A između – između se nalazi brak.

Tipu pogleda u svoje ruke, pa iako je njegovo superiorno obrazovanje potpuno izbrisalo ideje starca Velike

---

¹ „Mullah“ – kod muslimana, učen čovjek, teolog; kadija u većim gradovima; titula koja se dodaje ispred imena čovjeka koji je učio vjerske škole. Izvor: *Rječnik arhaizama, stranih i manje poznatih riječi i izraza, koji se javljaju u bosanskom jeziku*. Prim. prev.

² „Feringhee“ – riječ koja označava strance, naročito bijelce, a koja potiče od persijske riječi „firangi“ preuzeta iz starofrancuskog „Frank“ (predstavnik germanskog plemena Franci). Prim. prev.

³ „Memsahiba“ - bijela žena visokog statusa koja živi u Indiji, obično udata za britanskog službenika. Izvor: <http://www.merriam-webster.com/dictionary/memsahib>. Prim. prev.

Brade kao što su stranci iz priče izbjelili svoje bebe, osjetio je olakšanje zbog njihove boje, koja je bila ubjedljivo smeđa, kao i zemlja iz koje je nastao Adam, neka je mir i spas⁴–

Zvrrrr! Zvuk interfona se oglašio kao Gabrijelova truba, pa ga prenu iz sanjarenja. Nije više bio seoski dječčić, već odrastao muškarac – u zemlji bijelaca! – jer je dobio stipendiju od neznanih dobročinitelja da studira bogosloviju. Uskoro će postati maulana⁵ — zvrrrr-zvrrrr! — da služi muslimanima ove zemlje koji su skrenuli s puta. Rečeno mu je da će prije dobiti posao u džamiji ako je oženjen, ali ovaj vrijedni neženja nije poznavao nijednu ženu, niti je imao porodicu koja bi organizovala vjenčanje. U stvari je gđa Pirzada, njegova vječno brižna komšinica, bila ta koja mu je predložila da proba s *provodadžijom*⁶. I tako se on javio na sljedeći oglas u sedmičnom izdanju *Dnevnog Patrika* (bengalski sedmičnjak koji je bio netačno naslovljen, isto kao i *Kvartalni Bangla* časopis koji je izlazio jednom mjesečno):

Kapetan Al-Hadž Mir Nadim, kap.d.p.⁷ (Rangun), profesionalni provodadžija. Provodadžisanje po narudžbi u cijelom Ujedinjenom Kraljevstvu. U obzir dolaze samo osobe s ugledom i dignitetom. Dozvolite mi da Vaš brod uvezem u bračnu luku 061-551 2056

Tipu je podigao slušalicu interfona. Glas na drugoj strani – udaljeni eho – zvučao je sveto.

„Salam. Ja sam Kapetan.“

„Dobar dan. Popnite se na deveti sprat.“

Mir Nadim se pojavio obučen u sako na duplo kopčanje mornarsko plave boje s mesinganim dugmadima i zlatnim trakama na manžetnama. Tome je neskladno dodao i vjersku heklanu kapu – u crnoj, a ne u uobičajenoj bijeloj — koju je sigurno odabrao da bi prekrio čelu na glavi. Smrdio je na sušenu ribu (*sutki*) i suhu bombajsku patku u kojoj uživaju Bengalci čije su nepce naviknute na *deshi*⁸ — ukus domovine.

Ušavši u Tipuov stan, Mir Nadim odmjeri perspektivnog mladoženju. „Mašala imam sahibe⁹, Bog vam podari visinu!“, rekao je. „Bengalci obično nisu visoki. Možda imate pašunske krvi? Jeste li vi Kan, imam sahibe?“

„Ne, Čaudri“, reče Tipu. „I molim Vas, još uvijek nisam imam.“

„Čaudri? Vrijedni. Čaudriji su vrijedni!“

Mir Nadim se bez poziva smjesti na stolicu koja je škriputala u zglobovima, jedino sjedalo u sobi koja je namještena za učenje, a ne za primanje gostiju: pored kreveta, bile su tu samo police s knjigama i pisaći sto.

„*Je l' može šolja čaja*, imam sahibe?“ reče Mir Nadim. (Tipu je otišao iz sobe da se pobrine za čaj.) Pregledao je knjige. Mnoge su imale privlačnost, uvezane u tirkiznoplavu kožu i ilustrovane arabeskama čije su se zlatne vitice nastavljale s jedne knjige na drugu. Arapski, bengalski, urdu (ili je to perzijski?), a bilo ih je puno i na engleskom, što je iznenadilo Mir Nadima. Kako su učene ove današnji mule!

S jedne korice pročitao je ime autora, naglas ali za sebe: „Ma-ha-mud. *Atcha*.“

„Malamud“ reče Tipu, vraćajući se. „Izgovara se -l, ne -h.“

„*Atcha*. Izgubio sam naočale za čitanje“, reče Mir Nadim. A onda, nakon kratke stanke: „*Bengalac?*“

„Ne, nije Bengalac. Jevrej.“

„*Jehudi?*“

Mir Nadim se zamisli.

„Pa naravno, svi Alahovi glasnici *bili su* Jevreji“, zaključio je.

Dva Bengalca zatim započese s časkanjem uz čaj. Takvo zaobilaženje teme je običaj. Tipu je iznio površna mišljenja o Zalivskom ratu, dok je Mir Nadim održao predavanje o skandaloznom stacioniranju američkih vojnika u svetoj Meki – što je bila dezinformacija koja nikada nije ispravljena. Njegov jezik bio je smeđ kao list betela.

---

⁴ „Neka je mir i spas Božji na njega“, arapski: „alejhi-s-selam“ – uzrečica koju muslimani dodaju nakon imena svakog poslanika. Prim.prev.

⁵ „Maulana“ - islamski vjerski vođa sa završenom vjerskom školom. Prim. prev.

⁶ „Ghatak“ – u Indiji, naročito u bengalskom društvu, profesionalni posrednici u sklapanju brakova, koji su uzimali proviziju za svoje usluge. Prim.prev.

⁷ Kapetan duge plovidbe, eng. *Master Mariner*. Prim. prev.

⁸ „Desi, dešā ili *deshi*“ („zemlja“ na Sanskritu) – termin koji označava narode jugoistočne Azije i njihovu kulturu, proizvode i dijasporu. Prim. prev.

⁹ „Sahib“ – riječ arapskog porijekla koja znači „gospodin, domaćin, gazda“. Prim.prev.

„Imam sahibe – Vi ste naturalizovani?“

„Izvinite, šta?“

„Pasoš – britanski?“

„Ah, da.“

„E, u tom slučaju, imam za Vas dame velikog ugleda, velikog ugleda.“

Mir Nađim otvori smeđu aktovku.

„Imate li slike?“ upita Tipu.

„Prvo porodica. *Bangsho, loza*. Onda slika.“

Mir Nađim je prelistavao papire.

„Ševali Čaudri. 21 godina. Otac se bavi prevozom robe – veoma dobar čovjek, lično je organizovao moj hadž. Ja sam otišao 73. – za vrijeme naftnog embarga. Kralj Fejsal je bacio Ameriku na koljena. Da ste samo vidjeli doktora Kisindžera —“

„Ševali. Govorili ste mi o Ševali.“

„Da, njen otac je iz sela u Srimangalu. Ne znam koliki će biti miraz. Hoćete li da ga nazovem?“

„Čekajte malo. Recite mi nešto više. Miraz me ne zanima. Čime se ona *bavi*?“

„Bavi?“ Prvo se oženite njome, a onda *Vi* odlučite čime će se baviti.“

„Ali šta ona sada radi?“

„Vjerovatno uči kako da Vam spremi birjani?!“

Mir Nađim se nadao da će ovim laskavim šalama navesti Tipua na način razmišljanja na kojem se zasniva ugovoreni brak.

Tipu se nije smijao.

„Mire Nađime, ja ću uskoro da doktoriram. Treba mi žena koja ima više obrazovanje.“

„Naravno! Vama treba model za modernog maulanu?“

Mir Nađim se zacereka.

„Evo ima Rabija Hok? Otac iz sela —“

„Gospodine Nađime, mene ne interesuje iz kojeg sela je njen otac —“

„Imam sahibe. Molim Vas“, prekinu ga Mir Nađim. Humor nije djelovao. „Ja nisam *gospodin*. Ja sam kapetan. Penzionisani kapetan duge plovidbe Trgovačke mornarice Burme. Moj otac je takođe bio u mornarici, kao i svi muškarci u mom selu. Preporučio bih Vam da vodite računa o tim detaljima – to je naš običaj, bengalski običaj. Mi učimo dobro i loše od svojih očeva, kao što su oni učili od svojih. Zar niste i Vi?“

„Ja sam siročće.“

„Imam sahib je *yateem*, siročće — nema veze, ali ipak ste Čaudri. Vidite? *Bangsho, loza* je ono što je važno. Nismo mi kao ovi bijelci, zar ne? Pogledajte tog čovjeka kojeg su postavili u Broj 10 – sin klovn! Sada nam se smije cijeli Komonvelt. Džon Mejdžor. Ja bih prije rekao: Džon Minorni!“ Na ovo se Mir Nađim grohotom nasmija, prije nego što nastavi: „A sad pogledajte Bangladeš. Pogledajte predsjednika Eršada! General-major Eršad. E takvog čovjeka ja zovem *velikim majorom*¹⁰.“

Tipu nije znao kako da reaguje na tu uvrnutu logiku, takav kaos u rezonovanju, takvo odsustvo —

„Da nastavimo, imam sahibe, Rabija Hok je unuka AK Hoka, ministra.“

„Ministra?“

„*Prelaznog* ministra. Na nekoliko mjeseci, u toku rata.“

„U Bangladešu?“

Mir Nađim odmahnu glavom.

„Pakistan? Indija?“

„U kraljevini Kuč Bihar.“

Tipua je nerviralo što ga Kapetan uvlači u njegov način razmišljanja.

---

¹⁰ Igra riječi s prezimenom britanskog premijera *Major*, što takođe na engleskom pored čina *majora* znači i *glavni, značajan, važan*. Prim.prev.

„Recite mi nešto više o *djevojci*“, reče Tipu.

„Ima 22 godine i student je na Univerzitetu u Čitagongu.“

Tipu klimnu.

„Mislim da je ovo spoj, bračni spoj!“ reče Mir Nađim. „Ali, prije nego što nastavimo – a siguran sam da nećete odustati – djevojka je... kako se kaže? *Lengra*.“

„Ćopava?“

„Znate, dječja paraliza...“

Mir Nađim zastade kad ugleda Tipua kako se mršti.

„Imam sahibe, da niste sada moj dragi i cijenjeni prijatelj, pali biste mi u očima. Šta nije u redu? Zar Timur Lenk nije bio ćopav, a osvojio je Perziju? Toliko je bio impresivan da je engleski pisac Vilijam Šekspieeeeer pisao o njemu u pjesmi. Zove se *Tamerlan Veliki* — *maha*-Tamerlan!“

Tipu zausti da nešto kaže, ali je shvatio da je bolje ne objašnjavati kako to uopšte nije dobar primjer. U drami koju je u stvari napisao Kristofer Marlou, Timur Ćopavi je zapalio Sveti Kuran.

„Da li bi Vi dali svoga sina nekome... s fizičkim oštećenjem?“

Mir Nađim se na to složi. Sada mu je u rukama ostao samo još jedan list.

„Vidim da je sahib poznavalac zapadne kulture i to se veoma cijeni. Kao i Nejna Kan. Dolazi iz obrazovane porodice iz Kalibarija, u njihovoj kući svi samo pjevuše. Miraz će biti obilan.“

„Koliko?“

„Mnogo funti. Vjerujte mi, vidio sam auto Kan sahiba. Sjajni Rols Rover. Veoma cijenjen —“

„Nejna, recite mi o Nejni.“

„Ona je učiteljica engleskog...“

„Učiteljica engleskog?“

„Da, a kako ga tek divno govori. Kao slavuj. Znate, rođena je ovdje.“

Tipu je bio impresioniran.

„Takva djevojka“, upitao je, „takva djevojka bi već imala neke ideje o...o ljubavi? Koliko ste rekli da joj je godina?“

„Nije ni dana starija od trideset.“

„Kako to mislite? Je li ima trideset godina? Da li je danas njen trideseti rođendan? Kakvu to ona manu ima da se njom niko još nije oženio?“

„To nije tačno imam sahibe. Već je prije bila udata...“

„Ma, nema govora!“

To su bile jedine perspektivne mlade koje je Mir Nađim imao da ponudi. Obećao je da će ih biti još na jesen, kao da su mlade voće koje je sad van sezone. Tipu je očekivao proroka, a dobio je običnog uličnog prodavca; umjesto da pronađe svoju bolju polovinu, naišao je samo na ubuđale jabuke.

Provodadžija je u odlasku imao još jedan zahtjev... Tipu zakorači naprijed i nerado odrecitova ispred svog vjerskog skupa, svog sramnog vjerskog skupa od jednog čovjeka.

Nekoliko dana kasnije, Tipu je otišao kod gđe Pirzade gdje je držao časove Kurana njenom sinu i još nekoj djeci iz komšiluka, što je bio dodatni prihod njegovoj stipendiji dok ne nađe neku poziciju. Nudio je manju cijenu od medrese svog sjemeništa za jednu funtu po satu. Učenici koje mu je gđa Pirzada dovodila bili su djeca blisko povezanog kruga bangladeških majki od kojih je ona uzimala procenat za pronalaženja učitelja, što je bio njen dodatni prihod, pored posla krojačice i čekova koje je dobijala od muža iz Dubaija.

Odnos gđe Prizade prema Tipuu, međutim, nije bio samo ekonomske prirode. Bilo je to i zbog zavisti drugih majki, koje jedva da su i vidale svoje muževe koji su do ponoći konobarisali u Kari Majlu – ulici s azijskom i arapskom kuhinjom. One bi zatezale svoje sarije kad god bi zgodni učitelj prošao pored njih. Ali gđa Pirzada ga je najbolje poznavala – i uvijek u svom najboljem izdanju, optočena draguljima i umotana u sari. Svakodnevno bi ga nudila tradicionalnim slatkišima. Tražila bi da joj protumači pisma iz Službe socijalnog osiguranja. Pitala

bi ga za mišljenje o najnovijim vijestima iz Dejli Patrika. „Ustaz¹¹, da li treba da podržimo Sadama ili Saudijce?“, „Ustaz, šta su to *Satanski stihovi*?“; „Ustaz, da li je istina ono za Čudotvorni Mango? Da li je zaista na njegovoj košpi bilo napisano *Fatiba*?“

Prije nego što bi Tipu ušao u stan, gđa Pirzada bi uvijek okretala fotografije sebe i svog sina, kao i komemorativne tanjire Čarlsa i Dijane. Tipu bi joj svaki put rekao kako je blesav taj stari tabu o idolima, ali ona nije obraćala pažnju na to. Danas je gđu Pirzadu, koja se i sama udala kada je bila Tipuovih godina, više zanimalo šta se događa na bračnom planu svoga komšije. Tipu je objasnio kako je *provodadžija* bio strašan gubitak vremena, kako jedna žena nije imala diplomu, druga je bila razvedenica, a treća —

„Taj cijeli događaj s provodadžijom – kvaran je kao i riba po kojoj je smrdio!“ nasmijala se gđa Pirzada. „A i da se oženite, vjerovatno nećete imati uspješan brak. Pogledajte mene...“

„Pokušajte drugog provodadžiju, ali oni su svi *deshi dadas*, znate. Ne može se biti previše izbirljiv. Sada su sve sami brakovi iz ljubavi. Ljubav, ljubav, ljubav. Strašno, zar ne?“

„Istina“, reče Tipu.

„Imate li kakvih vijesti s univerziteta?“

„Uskoro, inšalah¹².“

Onda započe čas.

Tipu i djeca su sjedili s prekrštenim nogama na prekrivaču, dječaci su se klatili kao maslači na vjetru dok su recitovali, prelazeći prstima preko listova Kurana na drvenom izrezbarenom postolju pred sobom. Tipu je služio kao melodijski metronom, ponavljajući strofe niskim tonom, dirigujući ovim horskim *kiraetom*¹³ dominantnom harizmom svoga glasa.

Djeca nisu bila niti zainteresovana niti posebno nadarena za *kiraet*; kratki samoglasnici bi prešli u duge, a dugi bi prelazili u zijevanje. Naizmjenično bi simulirali zvuk ispuštanja gasova, za koje bi ovdje željno preuzimali odgovornost za razliku od prave škole, tako da bi mogli da napuste čas da izvrše dugotrajno pranje obnavljajući stanje ritualne čistote u kojem se samo i jedino može čitati Kuran.

Danas je sin gđe Pirzade odlučio da mu je dosta mehaničkog čitanja nekog teksta na jeziku koji nije razumio.

„Ustaz, koja je svrha?“ upitao je mali Bozlu.

„Pa, običaj je da se *khatam*¹⁴ obavi jednom u toku životnog vijeka,“ reče Tipu. „A i tvoja mama me plaća da vas učim. Možda sada nećete razumjeti zašto, ali... dobro i loše naučimo od roditelja i učitelja...“

Mali Bozlu pomisli kako njegov učitelj izgovara totalnu gomilu —

„I znam da kažeš da ne razumiješ arapski“, nastavio je Tipu. „Ali iako ga ja znam, čak ni ja ne razumijem Kuran. Kuran se ne može prevesti. Njegovo značenje je u njegovoj muzici, njegovoj melodiji, njegovoj misteriji, a ne nekom rječniku, ono je... opčinjavajuće.“

„Ustaz, šta to znači?“

Tipu ostade zatečen.

Volio je da podučava, što i planira da nastavi kada doktorira. Svi su uživali u posljednjih pola sata časa, kada je Tipu pričao priču. Samog sebe je podsjećao na Veliku Bradu (samo nije imao njegov *latbi*, štap za hodanje i kažnjavanje). Na početku je pričao priče iz Kurana: o Nuhu i poplavi, o Junusu i kitu, o Jusufu i njegovom šarenom ogrtaču. Ali nakon cjelodnevnog bavljenja činjenicama za svoju disertaciju, počeo je da uživa u izmišljanju priča. Nije smatrao pogodnim da dodatno uljepšava Božje riječi, pa je počeo da dotjeruje priče iz *Arapskih noći*, a zatim i iz sopstvenog života, njegovom djetinjstvu u Bangladešu kada se pentrao po palmama i brao kokosove orahe. Što se više dosađivao sa svojim istraživanjem, to je više izmišljao priče, o čarobnjacima na brdima, ukrotiteljima tigrova i zmija, sklappajući ih u glavi na putu iz koledža Darul Uloom¹⁵ prema biblioteci Džon Rajlands, a zatim

¹¹ Ustād ili Usthād ili Ustāth – titula koja se koristi kod muslimana Srednjeg Istoka, južne Azije i jugoistočne Azije kao najviša počasna titulu koja se daje obično poštovanim učiteljima ili umjetnicima, ali na Urdu jeziku takođe označava osobu koja je stručnjak ili učitelj. Prim. prev.

¹² „Inshallah“ – arapski „ako Bog da“. Prim. prev.

¹³ „Qiraat“ - recitovanje, odnosno čitanje i proučavanje Kurana. Prim. prev.

¹⁴ Od Khatam-e-Quran – čitanje Kurana do kraja. Prim. prev.

¹⁵ Darul Uloom - arapska vjerska škola, bukvalno značenje je „kuća znanja“. Prim. prev.

bi ih uvježbavao hodajući pored kanala koji je vodio do bloka u kojem su ga njegovi učenici i gđa Pirzada željno iščekivali da ih očara svojom novom izmišljotinom.

„Očarani“ reče Tipu. „To je značenje. Kao činima. Zvuk arapskog jezika kao da baca čini na nas. A sada, hajde da još malo čitamo. Hajde da budemo očarani!“

Te večeri kada je došao kući, Tipu je imao gosta.

„Salam, imam sahibe,“ reče Mir Nađim. Komšija me je pustio u zgradu.

„Zašto ste došli?“

„Divne vijesti! Nejna Kan – ja sam se prevario. Nije se nikada udavala, a i ima dvadeset šest godina!“

Tipu je namirisao bombajsku patku.

„Vjerujte mi, istina je, njen otac mi je pokazao rodni list. A pogledajte kako je lijepa“, reče Mir Nađim, pokazujući mu sliku.

Tipu ga isprati do vrata.

Na otiraču je ugledao kovertu adresiranu na njegovo ime s markom „Viktorija Univerziteta“. Stigla je epistola! Požurio je u sobu da pročita:

Dragi gospodine Čauder,

Zahvaljujemo na Vašem usmenom izlaganju pred komisijom Fakulteta bogoslovije kojim ste pokušali da odbranite svoju disertaciju, za dobijanje titule: DOKTOR TEOLOGIJE. Ovo je bio Vaš drugi pokušaj.

S žaljenjem Vas obavještavamo da je jednoglasna odluka komisije sljedeća:

NIJE POLOŽIO, bez mogućnosti ispravke ilili revizije.

Iako Vaša disertacija obrađuje neke interesantne priče, procjena je da je ispod zapadnih akademskih standarda. Nemate adekvatno razumijevanje moderne metodologije naučnog istraživanja religije (jedan od članova komisije se s opravdanjem zapitao da li ste ikada pročitali uticajno djelo Muhamedanski um, H. Gelnera). Vašem eksperimentu u nametanju narativnog oblika na Kuran nedostaje istorijski kontekst. Vaša definicija religije kao književne tradicije je apsurdna i odbačena od strane društvene nauke, da ne spominjem zdravog razuma. Prema tome, uz činjenicu da Vaš rad ne sadrži dovoljno citata, zaključili smo da Vaša teza prije pripada svijetu fikcije, a ne činjenica.

Potvrđujem da je ova odluka donesena bez predrasude prema pastoralnim studijama za koje smo obaviješteni da završavate, nezavisno od Vašeg istraživanja, na Darul Uloom koledžu. O ovoj odluci obavijestili smo i koledž.

Želimo Vam sreću u budućim naporima.

S poštovanjem,

Kanonik Dr Henrik Gelner, profesor,

Fakulteta bogoslovije

Tipu je iskidao pismo na komadiće, a onda izgazio ostatke – akademska karijera o kojoj je sanjao ležala je u komadima pod njegovim nogama kao to pismo. Neki jebeni bijelac pregazio je preko nje.

Kroz krst pored kreveta uhvati se dašak sumraka kako se vijori nad blokovima stanova koji ga okružuju. Engleski zalazak sunca je bio bljutave bež boje, isisan – bez svjetla! bez života! – zbog oblaka, koji su uvijek bili ispleteni u sivu koprenu. (Svijetlo bengalsko sunce ne zaklanjaju takve nebeske zakrpe!) Osjećao je beživotnost u ovim betonskim konstrukcijama. Bilo je tu mesa, ali to meso u njegovim očima bilo je bezbojno, otkinuto od prirode, kao jesenji list, ili kao ovdašnje mlijeko, pasterizovano, obrano, bolešljivo.

Podigao je fotografiju Nejne Kan iz Kalibarija. U tom trenutku ga je njeno rumeno lice podsjetilo na zemlju, na život. Prenijelo ga je iz tog tuđeg betona u poznatu zemlju njegovog djetinjstva, gdje je daleko ispod brda osjetio kako se njegovi korijeni prepliću s korijenima neke daleke kokosove palme...

Kan sahibova primaća soba bila je uređena u bengalsko-baroknom stilu, s ljubavlju dekorisana s bangladeškim tričarijama, mapama i figuricama božanstava iz domovine; ljudi kao što je Kan sahib nisu prevazišli uzbuđenje od posjedovanja stvari, niti radost od pripadanja zemlji – Bangladešu – još uvijek mlađoj od njegove kćerke Nejne i muškarca koji je sjedio na sofi, kojeg je sada promatrao kao kandidata za muža svoje kćeri: Tipua Čaudrija.

„Kapetan Nadim mi kaže da ste doktor i imam“, reče Kan sahib.

„U stvari... nisam nijedno. Međutim, tražim posao“, reče Tipu.

„Kapetan je vjerovatno mislio na doktorat ili slično?“

„Da, ali... to nije bilo uspješno.“

„Imate li braće? Sestara?“

„Nikoga ... Moja cijela porodica je poginula u poplavi.“

Na kraju je Kan sahib pozvao Nejnu, te ostavi potencijalni par da porazgovaraju nasamo. Tipu je primijetio crvene nokte na Nejninim stopalima dok je silazila niz stepenice, jedinu boju koju je imala na sebi. Nosila je crni *džilbabi* crnu maramu. Tipu do sada nikada nije razmišljao o tome da li bi želio da ima ženu koja nosi veo. Možda se to očekuje od imama. Pozdravio ju je s oprezom, ona njega s toplinom.

„Dakle, podučavate engleski?“ upita Tipu.

„Da, radila sam na univerzitetu“, reče Nejna. „Da li volite da čitate?“

„Više od ičega. Priče su najbolji dio mojih studija. Napisao sam disertaciju o Kuranu.“

„Ali to nisu *samo* priče, zar ne? One su istinite?“

„Dobre priče su uvijek istinite“, reče Tipu. „Ko je Vaš omiljeni pisac?“ „Voljela sam da čitam Rušdija. Činio je da se osjećam dijelom nečega... velikog. Ali osjećam se malo... izdanom, ovom posljednjom.“

„On ipak nikada nije bio jedan od nas, istinski. Njegove knjige nikada nisu reflektovale istinu našeg iskustva... bliže osjećam priče američkih jevrejskih pisaca... o siromaštvu i životu u siromašnim naseljima, preživljavanju i borbi za školovanjem... Poštedite me svih tih pretjeranih priča o kokosovim orasima i palmama, tigrovima i zmijama...“

„Ali tako mi i pamtim *deshi*, naša sjećanja su izgrađena od klišeja... Ali pretpostavljam da je takođe teško pisati vjerodostojno. Čim neko nešto napiše, ili želi da napiše, prestane da bude običan, prestane da bude, znate, *jedan od nas*.“

„Treba nam muslimanski Malamud...“

„Bangladeški Belou...“

Nasmijaše se.

„Vi niste običan imam“, reče Nejna, nakon stanke: „Treba da znate da sam... bila sam u vezama. Do prošle godine sam živjela sa svojim momkom tri godine.“

Znači to je Mir Nadim mislio kada je spominjao njeno prošlo... Tipua je razoružala njena iskrenost, čak mu je bila i šarmantna.

„Ali sada klanjam *namaz* pet puta dnevno. Tražim muža koji će me, znate, dovesti bliže Alahu.“

„Kako izgleda obični imam?“ upitao je.

„Pa znate. Duga brada, turban.“

„Istina. Ja prije nosim somot nego kurtu¹⁶.“

„Sviđa mi se kako izgledate. Totalno je *zajebano*. Kao da kažete: „Mogu da nosim tvid i da budem Englez, a da sam i dalje musliman! I to još imam.“

„Nisam imam, još uvijek.“

---

¹⁶ „Kurta“ je tradicionalna tunika koju nose muškarci na indijskom potkontinentu. Prim.prev.

„Zašto ste to odabrali?“

„Nisam, u stvari... Odrastao sam u sirotištu u medresi. Onda sam samo nastavio da učim i... evo me ovdje gdje jesam.“

Tipu je vidio razočaranje u Nejnininim očima.

„Ja jesam religiozan“, insistirao je, a onda je zastao da razmisli da li je upravo izgovorio laž. „*Alhamdulillah*¹⁷... Samo, ponekad, znate, osjećam se kao Junus. Bog me je poslao u medresu. Ja nisam trebao da budem imam. Ali... osjećam se kao da bježim. Da sam na otvorenom moru. U utrobi kita. I možda... možda mi se to, u stvari, sviđa. Tu, unutra.“

Razmak između Nejninih obrva skoro se zatvorio. Bila je potpuno zbunjena. Tipu je shvatio da su joj prodali viziju nekog spiritualnog velikog učitelja, čistog i pobožnog *pira*¹⁸, muslimanskog mistagoga. Osjetio je bijes prema Mir Nađimu zbog njegovih laži, a onda i očajanje zbog sopstvenih. Iz kuhinje je čuo zvекete i osjećao vrućinu od prženja samoza. Dizala se sve više u njegovoj glavi sve dok nije počeo da gori, počelo je da mu se vrti – pretvorio se u uzvrtelog derviša – koji se okreće sve brže i brže u krug sve dok nije bio prisiljen da zatvori oči osjećajući kako je njegovo tijelo bačeno u dubinu, u čeljusti zvijeri, a onda je vrtlog prestao i sve se umirilo, jer se našao zarobljen, pa prežvakao, izbačen pa vraćen unutar ljubičastog želuca velike ribe.

Kada je Tipu došao svijesti, izvinio se Kan sahibu koji ga je pazio na sofi nekih pola sata. Sanjao je čudan i divan san u kojem je bio sveštenik koji obožava vatru na kitolovcu s kapetanom Mir Nađimom, kap.d.p, koji ga je bacio u more po oluji gdje ga je progutao kit. Oni neće biti njegova tabzina nekako je zaključio u nesvijesti, a onda brzo otišao. Tramvaj kojim se vraćao kući tog dana plutao je kao jedrilica na vjetru. Potrčao je uz stepenice do svog sprata. Čuo je brzo klepetanje šivaće mašine koje ga je podsjećalo na zvuk automatske puške. Sumrak je večeras bio tako živopisan. Zakucao je na broj 89.

Klepetanje prestade.

Gđa Pirzada otvori vrata. Njena glava bila je kao tabla za pikado, s metom u obliku ružičaste mrlje na čelu, okružena komadima zelene koja je prekrivala njene kapke i visila poput dragulja s njenih resica.

Pozdravila ga je. Tipu nikada nije dolazio mimo zakazanih časova. Sigurno da je došao da joj kaže vijesti o svojoj vjeridbi.

„Je li dobro prošlo?“ upitala je.

„Bilo je poprilično otkrovenje“, reče Tipu.

Začuvši zov anđela koji su duvali u svoje trube na nebu – napokon znakovi – rekao je gđi Pirzadi da njen *bindi*¹⁹ danas sjaji vrhunskim sjajem na suncu, što je na neki način ona bila za njega, osvjetljavala mu dan i davala mu toplinu u njegovom životu, bio je očaran njome, njenom muzikom i melodijom, njenom misterijom i značenjem koji su se produbljavali svakim susretom, te da nije želio ugovoreni brak, želio je da oženi ženu koju voli, a to je ona, zasigurno, i da je svjestan toga da njen muž odbija da joj da razvod i da se to sigurno neće uskoro promijeniti i da se prema šerijatu ona ne može razvesti, ali on će uskoro da postane imam, što će *mu* dati duhovni autoritet da ih razvede, tj. ako je njoj stalo do tih stvari, jer njega nije istinski bila briga za to, te da ga nije briga što nema diplomu i što će ona biti razvedena, nije davao ni pišljiva boba ako se desi skandal, i što ga nijedna džamija ne bi zaposlila, jer on i ne želi više da bude imam, niti akademik, on će da bude pisac, pisac priče, istinite priče o iskustvima ljudi kao što je ona, kao što je on, o kojima niko nikada nije pisao – sve dok se, nekoliko trenutaka kasnije, nije vratio u svoju sobu, sjeo za pisaću mašinu i usklađujući zvuk i ritam klepetanja njenih dugmića sa udarcima igle, singerice preko puta – ona je sada bila metronom – počeo da piše:

Na početku bijaše riječ. A šta bi u sredini? Ili na kraju?

---

¹⁷ „Alhamdulillah“ ili „Elhamdulillah“ – arapska fraza koja znači „Hvala Bogu“ ili „Sva zahvala pripada Bogu“. Prim. prev.

¹⁸ „Pir“ – muslimanski svetac, duhovni vođa ili učitelj u sufizmu. Prim. prev.

¹⁹ „Bindi“ (riječ iz Sanskrita koja znači „kapljica ili tačka“) je crvena tačka koje žene u Indiji ili Pakistanu nose na čelu. Prim. prev.

THE AUTHORS / AUTORI

A

David Albahari (1948), a writer and translator from Serbia, has published nine collections of short stories and eleven novels in Serbian, including *Leeches* (novel, 2005) and *Shadows* (short stories, 2006). His collection of short stories *Description of Death* won the Ivo Andrić award for the best book of short stories published in Yugoslavia in 1982. His novel *Bait* won the NIN award for the best novel published in Yugoslavia in 1996, as well as the Balcanica Award and Berlin Bridge Prize. His books have been translated into sixteen languages. In 1994 he moved to Calgary, Canada, with his wife and two children. They still live there.

David Albahari, pisac i prevodilac, rođen je 1948. godine. Prvu knjigu, zbirku priča *Porodično vreme*, objavio je 1973. godine. Do sada je objavio deset knjiga priča i dvanaest romana, kao i tri knjige eseja. Za knjigu priča *Opis smrti* (1982) dobio je Andrićevu nagradu. Knjiga priča *Pelevina* (1993) nagrađena je nagradama Stanislav Vinaver i Branko Ćopić. Roman *Mamac* dobio je Ninovu nagradu za najbolji roman u 1996. godini, kao i nagradu Narodne biblioteke Srbije, Balkaniku i Most-Berlin. Roman *Pijavice* nagrađen je Nagradom grada Beograda (2006). Od jeseni 1994. godine živi u Kalgariju, u Kanadi.

Almir Alić was born in 1970 in Zvornik, Bosnia and Herzegovina. He has published three novels so far: *Soliter Titanic* (Zagreb: V.B.Z, 2006.), *Boa u kokošinjcu* (Zagreb: V.B.Z, 2009.), *Volim crtati velika crvena srca* (Tuzla: Bosanska riječ, 2015.) and a short story collection *Piccolo mondo* (Novi Sad: Mediterran publishing, 2009.). He has won several regional short story competitions. Currently he lives and works in Sarajevo and is an active member of transitional justice processes in Bosnia and Herzegovina and the region.

Almir Alić, rođen 29. 05. 1970. godine u Zvorniku. Do sada je objavio tri romana *Soliter Titanic* (V.B.Z. Zagreb, 2006.), *Boa u kokošinjcu* (V.B.Z. Zagreb, 2009.), *Volim crtati velika crvena srca* (Bosanska riječ Tuzla, 2015.), te zbirku kratkih priča *Piccolo mondo* (Mediterran publishing Novi sad, 2009.). Nagrađivan na brojnim regionalnim natječajima za najbolju kratku priču. Živi i radi u Sarajevu.

B

Dragoslava Barzut (Crvenka, Novi Sad, 1984) is a writer and activist. Her collection of short stories, *Zlatni metak* (Narodna biblioteka "Jovan Popović" 2008) was awarded the Đura Đukanov prize in 2012. She received the Carver prize in 2011 for the best short story in the region in the "Izvan koridora" competition. Her poetry and prose have been published in a number of anthologies and journals. She is the editor of the web portal of *Labris* (labris.org.rs), a human rights organization that works to eliminate all forms of violence and discrimination against lesbians and all women in general and to establish a more egalitarian society.

Dragoslava Barzut rođena u Crvenki 1984. Objavila je knjigu kratkih priča *Zlatni metak* za koju je 2011. dobila nagradu Đuro Đukanov, kao i nagradu Karver iz Podgorice za najbolju kratku priču u regionu 2011. godine. Urednica je *Labris* portala, kao i rubrike politike u elektronskom časopisu *Afirmator*. Živi u Beogradu.

Michael Belevsky, originally from Vancouver, Canada, earned a Master of Arts degree in Slavic Languages and Literature from the University of Waterloo in Ontario. He taught English as a Second Language for several years in Toronto, Lisbon and Moscow. He lives in Vancouver area and works on his first novel.

Majkl Belevski (Michael Belevsky) rodom je iz Vankuvera, Kanada, a magistrirao je Slavenske jezike i književnosti na Sveučilištu *Waterloo* u Ontariju. Nekoliko godina predavao je engleski jezik u Torontu, Lisabonu i Moskvi. Priprema prvi roman.

Dennis Bencie lives in Seattle and works professionally in theatre. His latest work, *FLIT: A GAYMAN'S POETRY MASHUP OF CLASSIC LITERATURE* was released by Coffeetown Press in October 2015.

Denis Bensi (Dennis Bencie) živi u Sijetlu i profesionalno radi u pozorištu. Njegov najnoviji rad *FLIT: A GAYMAN'S POETRY MASHUP OF CLASSIC LITERATURE* objavljen je u oktobru 2015. kod izdavača Coffeetown Press.

Savo Bojović lives and works in Belgrade, Serbia.

Savo Bojović živi i radi u Beogradu, Srbija.

C

Philip Ó Ceallaigh's most recent book is a collection of stories *The Pleasant Light of Day*. He lives in Bucharest, Romania.

Filip Ó Keli (Philip Ó Ceallaigh), živi u Bukureštu, Rumunija. Poslednja knjiga mu je zbirka priča *The Pleasant Light of Day (Prijatno svetlo dana)*.

John K. Cox is a professor of history, specializing in East European intellectual history, at North Dakota State University (Fargo) and since 2007 he has been the head of the Department of History, Philosophy, and Religious Studies. He had earlier taught for thirteen years at Wheeling Jesuit University. Cox earned his PhD from Indiana University in 1995, and his research and teaching focus primarily on nationalism, fascism, and communism in the Balkans and Central Europe. He has also taught widely on the Ottoman Empire, history through film, nationalism, and the Holocaust. His books include *The History of Serbia* (2002) and *Slovenia: Evolving Loyalties* (2005), and his articles include studies of the Independent State of Croatia and the historical importance of the Yugoslav writer Danilo Kiš. Much of his work is situated at the intersection of literature and history, and he has translated novels by Kiš, Ivan Cankar, and Vjenceslav Novak, and shorter works of fiction by Joseph Roth, Ismail Kadare, Ivo Andrić, and Ivan Ivanji. In Fall 2014 he was a Fulbright lecturer at the University of Szeged (Hungary).

Džon K. Koks (John K. Cox). Professor istorije (North Dakota State University); njegova specijalizacija je istorija istočne Evrope. Od 2007. godine je šef odsjeka za istoriju, filozofiju i religijske nauke. U fokusu njegovih interesa i istraživanja su nacionalizam, fašizam i komunizam na Balkanu i u centralnoj Evropi. Objavio je, između ostalih, knjige: *Istoriju Srba* (2002) i *Slovenija: evolucija lojalnosti* (2005); njegovi članci uključuju studije o Nezavisnoj Državi Hrvatskoj i istorijskoj važnosti pisca Danila Kiša. Većinu njegovih radova prožima istorija i književnost, tako da je prevodio knjige Kiša, Ivana Cankara, Vjenceslava Novaka itd.

D

Filip David was born in 1940 in Kragujevac, Yugoslavia. He is a writer of fiction and screenplays and was the director of theatrical programming for Belgrade Television for many years; he has published eleven books. In addition to numerous prizes and decorations, he is the recipient of the prestigious NIN Award for the novel *Kuća sećanja i zaborava* (Eng. The House of Memory and Oblivion). His books have been translated into Swedish, French, Polish, Hungarian, Italian, Albanian, Esperanto, Macedonian, and Slovene; they have been published also in Croatia; and his stories are to be found in twenty different anthologies. He co-wrote the film *Occupation in 26 Pictures*, directed by Lordan Zafranović, with Mirko Kovač.

Filip David rođen 1940 u Kragujevcu, SFRJ. Književnik, scenarista, dugogodišnji urednik Dramskog programa Televizije Beograd; objavio jedanaest knjiga. Pored brojnih nagrada i odlikovanja, dobitnik je čuvene NIN-ove nagrade za roman *Kuća sećanja i zaborava*. Knjige su mu prevedene na švedski, francuski, poljski, mađarski, italijanski, albanski, esperanto, makedonski, slovenački, objavljene u Hrvatskoj, a pripovetke se nalaze u dvadesetak antologija. „Okupacija u 26 slika“, film u režiji Lordana Zafranovića, napisao je u saradnji sa Mirkom Kovačem.

F

Sibelan Forrester. Poet. Professor of Russian, in the Department of Modern Languages and Literatures. A specialist in Russian poetry and Russian women writers, she published “Translation as Reincarnation, Preserving Difference in Textual Bodies,” (Translation Review, 1998) as a prelude to her Interpretation Theory-listed translation workshop where students explored the concept of translation in theory and practice, as hermeneutics writ large. Her earlier published work includes the co-edited volume with Pamela Chester, *Engendering Slavic Literatures* (Indiana UP, 1996) and a co-edited volume with Magdalena Zaborowska and Elena Gapova, *Over the Wall/After the Fall: Post-Communist Cultures through an East-West Gaze* (Indiana UP, 2004). Prof. Forrester is the translator of Elena Ignatova, *The Diving Bell* (Zephyr Press, 2006), a bilingual collection of poems.

Sibelan Forester (Sibelan Forrester). P(j)esnikinja. Profesor ruskog jezika na odsjeku za moderne jezike i literaturu (Swarthmore College), njena specijalnost je ruska poezija i ruski ženski pisci, objavila je *Prevođenje kao reinkarnacija, čuvanje raznolikosti u pisanim djelima* (Translation Review, 1998). Njeni ranije objavljeni radovi uključuju zajednički rad sa Pamelom Čester na djelu *Ugroženost slavenske literature* (Indiana UP, 1996), isto tako zajednički rad sa Magdalenom Zabrovskom i Elenom Gapovom, *Preko zida/Poslije pada: Post-komunističke kulture kroz istočno-zapadni pogled* (Indiana UP, 2004).

H

Elvis Hadžić was born in Gradačac, currently lives, works and writes in Saint Augustin, Florida.

Elvis Hadžić je rođen u Gradačcu, živi, radi i piše u Saint Augustinu, Florida.

Seker Hartseer is a poet, novelist and student of literature residing in California's Bay Area. When he is not writing, Seker enjoys growing food and being outside with his children.

Sekr Hartsir (Seker Hartseer) je pjesnik, romanopisac i student književnosti. Kada ne piše, Sekr voli uzgajati hranu i provoditi vrijeme na čistom zraku sa svojom djecom. Živi u Kaliforniji.

K

Danilo Kiš (22 February 1935 – 15 October 1989) was a novelist, short story writer and poet who wrote in Serbo-Croatian. His most famous works include *Early Sorrows*, *Garden*, *Ashes*, *A Tomb for Boris Davidovich* and *The Encyclopedia of the Dead*. His novel *Hourglass* won the NIN award for the best novel published in Yugoslavia in 1972. Kiš lived in Belgrade until the last decade of his life, when he lived in Paris as well as Belgrade. For a number of years he worked as a lecturer elsewhere in France. He was married to Mirjana Miočinović from 1962 to 1981. After their separation, he lived with Pascale Delpech until his early death from lung cancer in Paris.

Danilo Kiš (Subotica, 22. februara 1935. – Pariz, 15. oktobra 1989), romansijer, pripovedač, esejista, dramski pisac, prevodilac sa francuskog, ruskog i mađarskog jezika. Jedan od najvažnijih pisaca u istoriji srpske književnosti. Kiš je počeo kao pesnik, a potom se okrenuo, pre svega, pisanju proze kojom je u drugoj polovini XX veka izveo poetički preokret u srpskoj književnosti. Najvažnije nagrade: NIN-ova nagrada za roman godine, Goranova nagrada za knjigu godine, Veliki Zlatni orao grada Nice za ukupan književni rad, Orden Viteza umetnosti i književnosti, Andrićeva nagrada, Nagrada „Skender Kulenović”, Sedmojulska nagrada, „Preis des Literaturmagazins 1988”, „Premio letterario Tevere”, Nagrada AVNOJ-a, Nagrada „Bruno Šulc”. Dela Danila Kiša prevedena su na sve veće svetske jezike. *Rani jadi*, *Bašta*, *pepeo*, *Peščanik*, *Grobница za Borisa Davidoviča*, *Enciklopedija mrtvih* i Čas anatomije smatraju se najznačajnim delima Danila Kiša.

L

John B. Lee was appointed Poet Laureate of the City of Brantford in perpetuity in 2004 and Poet Laureate of Norfolk County for life in 2015. The author of over seventy published books, he lives in a lake house overlooking Long Point Bay on Lake Erie in Port Dover, Ontario Canada.

Džon B. Li (John B. Lee) laureat grada Brantford i Norfok Kaunti (Ontario, Kanada). Autor je preko sedamdeset knjiga. Živi u Port Doveru u Onatriju, Kanada.

M

Petar Malobabić was born in 1970 in Belgrade, Serbia. He graduated in 1999 from the University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Serbian literature. He lives and works in Ruma, Serbia and regularly cooperates with regional literary magazines.

Petar Malobabić rođen je u Beogradu 29. maja 1970; godine 1999. diplomirao je na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu, na Odseku za srpsku književnost i jezik. Sarađuje s književnim časopisima iz regiona. Živi i stvara u Rumi, Srbija.

Daniel Melling studied Creative Writing at Liverpool John Moore's University where he gained a first class degree. Since then he has been published in such magazines as *The Rialto* and *The Delinquent* and read with many poets including Sam Willetts and Hannah Lowe. He returned from China after teaching English for two years.

Danijel Meling (Daniel Melling) studirao je Kreativno pisanje na Sveučilištu *John Moor*. Objavljivao je u periodici: *The Rialto* i *The Delinquent*. Nedavno se vratio s dvogodišnjeg boravka u Kini, gdje je podučavao engleski jezik.

Claire Mulligan, novelist who is returning to the short story form; also pursuing an MFA at the University of Victoria.

Kler Maligan (Claire Mulligan) spisateljica je romana koja se vraća formi kratke priče; također pohađa diplomski studij na Sveučilištu u Viktoriji u Kanadi.

P

Vesna Perić was born in 1972 in Belgrade, Serbia. She graduated with a degree in Dramaturgy from the Faculty of Dramatic Arts of the University of Belgrade, where she is currently preparing a doctoral thesis in the field of film and media theory. She published poetry and prose in the journals *ProFemina*, *Književnost*, *Povelja*. She is a winner of regional foundation *Hartefakt* for the best contemporary engaged dramatic text. Currently she is working for Radio Beograd as an editor in their Drama programme.

Vesna Perić je rođena 14.10.1972. u Beogradu. Diplomirala je Dramaturgiju na Fakultetu dramskih umetnosti u Beogradu, gde trenutno radi na doktorskoj disertaciji iz oblasti teorije filma i medija. Poeziju i prozu objavljivala je u časopisima *ProFemina*, *Književnost*, *Beogradski književni časopis* i *Povelja...* Dobitnica je nagrade regionalne fondacije *Hartefakt* za najbolji savremeni angažovani dramski tekst *Šta je ona kriva, nije ništa ona kriva* (2012). Trenutno radi kao urednica Dramskog programa Radio Beograda.

Ivan Potić was born in 1972 in Zaječar, Serbia. He graduated from the University of Belgrade's Department of Art History. He is the author of nine books.

Ivan Potić, rođen 24. maja 1972. godine u Zaječaru, diplomirao je na Filozofskom fakultetu u Beogradu, odesk – Istorija umjetnosti. Autor je devet knjiga.

R

Tanjil Rashid is a Bengali writer living in London. He is also a dramatist.

Tandžil Rašid (Tanjil Rashid) bengalski je pisac i dramatičar koji živi u Londonu.

Sneha Madhavan-Reese is the author of the poetry collection *Observing the Moon*. Her poems have appeared in literary journals in Canada, the US, and Australia. In 2015, she won the *Diana Brebner Prize* and was shortlisted for the *Montreal International Poetry Prize*. She lives with her family in Ottawa, Canada.

Sniha Madhavan-Ris (Sneha Madhavan-Reese) autorica je zbirke poezije *Observing the Moon*. Njene pjesme objavljene su u književnim časopisima u Kanadi, SAD i Australiji. Godine 2015. osvojila je *Diane Brebner Prize* i ušla u uži izbor za nagradu *Montreal International Poetry Prize*. Živi sa svojom porodicom u Otavi, Kanada.

S

Brett Alan Sanders is a writer, translator and recently retired teacher living in Tell City, Indiana. He earned a BA in Spanish at Indiana University and an MALS at the University of Southern Indiana. He has been contributing as a columnist to *Tertulia Magazine* the *Perry County (IN) News*, shortly cooperated with *New Works Review* and translated for the literary-arts website *Suelta*. He has published original essays, fiction, and literary translations in a variety of journals, as well as in separate publications. Brett is a contest judge for *Fabula Press* (www.fabulapress.com). Website: www.brettalansanders.wordpress.com.

Bret Alan Sanders (Brett Alan Sanders) pisac i prevodilac. Živi i stvara u Tel Sitiju (Indijana). Pisao je kolumne

za *Terulia Magazine* i *Perry County (IN) News*, a kratko je saradivao s časopisom *New Works Review*. Objavio je i objavljuje eseje, fikciju i književne prevode u brojnim časopisima. Član je žirija izdavačke kuće *Fabula Press* (www.fabulapress.com). Bretova *vibrantna* internet stranica nalazi se na adresi: www.brettalansanders.wordpress.com.

Š

Sara Šalov was born in 1989 in Osijek, Croatia, but she grew up in Split. She graduated in Comparative Literature and Russian Language and Literature at Zagreb Faculty of Humanities and Social Sciences. Her thesis “The Function of Protagonist in the Novel ‘The Kindly Ones’ Through the Prism of Psychoanalytic Theory” was published in Croatian literary magazine “Književna smotra”. She is translating from Russian, English and French; writing prose poetry, micro essays and short stories.

Sara Šalov rođena je 1989. u Osijeku; odrasla u Splitu. Diplomirala je Komparativnu književnost i Ruski jezik i književnost na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Njen diplomski rad „Funkcija protagonista u romanu *Les Bienveillantes* Jonathana Littella kroz prizmu psihoanalitičke teorije“ objavljen je u hrvatskom časopisu za svjetsku književnost „Književna smotra“. Prevodi s ruskog, engleskog i francuskog jezika; piše poeziju u prozi, mikroeseje i kratke priče.

Jasna Šamić is a Bosnian and French writer, author of books (poetry, novels, short stories, essays, research work, theater plays) written both in the French and Bosnian language. Jasna Šamić is a winner of the Stendhal French Literary Prize (Lauréate du programme Missions Stendhal) in 2008 and Literary Prize Gauchez- Pillipot 2014; at the University of Paris – Sorbonne Nouvelle, she completed her Thesis of National Doctorate (Doctorat d’Etatès Lettres) in 1984, on Sufism and History. She is Member of The Asian Society (Sociétéasiatique), Paris, from 1984, Member of the Union of Writers of Bosnia, from 1974, Member of the international PEN Club, Bosnia and Herzegovina, from 2006, Member of the Union of Writers of France, from 1996. Since 1977, Jasna Šamić has been living between Sarajevo and Paris, but since the war in the Balkans of 1992–1995, mostly in Paris, now as a freelance writer.

Jasna Šamić (1949), orijentalist, prevodilac, književni kritičar, književni (h)istoričar, pisac. Radila je na Odsjeku za orijentalistiku Filozofskog fakulteta u Sarajevu u periodu 1973-1992. Predavala je Tursku književnost. Radila je u Parizu na poznatim radijskim programima. Predavala je na fakultetu u Strazburu, Parizu, Utrehtu, Grenoblu i Briselu. Živi u Parizu kao slobodan pisac.

Dora Šustić was born in Rijeka, Croatia, in September 1991. In 2014, she graduated from the Faculty of Social Sciences in Ljubljana, Slovenia, with a BA in International Relations, and in 2015, she completed the Academic Preparation Program of Screenwriting at FAMU, Prague, Czech Republic. Šustić now lives in Prague; currently she is working on personal writing projects and making films.

Dora Šustić rođena je 1991. godine u Rijeci, Hrvatska. Godine 2015. završila je Program akademske pripreme za scenaristiku na FAMU u Pragu, Češka. Dora Šustić živi i stvara u Pragu.

T

Mark Thompson is Reader in Modern History at the University of East Anglia (U.K.). His career has included various positions with United Nations missions, with civil society organizations, and in journalism. Mark Thompson, author of *Birth Certificate: The Story of Danilo Kiš*, has been named as the winner of the 2015 Jan Michalski Prize for Literature given by the Jan Michalski Foundation. He lives in Oxford.

Mark Tompson (Mark Thompson). Višestruko je nagrađivani britanski historičar i pisac, a njegova biografija o Danilu Kišu, *Izvod iz knjige rođenih*, uvrštena je među pet najboljih biografskih izdanja 2013. godine u SAD – prema izboru američkog Nacionalnog udruženja književnih kritičara (NBCC). Živi u Oksfordu.

Darko Tuševljaković was born 1978 in Zenica, Bosnia and Herzegovina. He was the winner of the *Lazar Komarčić* award for best novella in 2004. He has published a novel *Senka naše želje* (Čarobna knjiga, 2010) and a short story collection *Ljudske vibracije* (Čarobna knjiga 2013). So far he has lived in eight different towns of former Yugoslavia, last of which is Belgrade. Website: www.darkotusevljakovic.com.

Darko Tuševljaković je rođen 1978. u Zenici, BiH. Godine 2004. dobio je nagradu *Lazar Komarčić* za najbolju novelu. Objavio je roman *Senka naše želje* (Čarobna knjiga, 2010) i zbirku kratkih priča *Ljudske vibracije* (Čarobna knjiga 2013). Do sada je živio u osam gradova bivše Jugoslavije, od kojih je posljednji Beograd. Web stranica: www.darkotusevljakovic.com.

Michael Twist's work can be found in *Cafe Aphra*, *Tethered by Letters*, *Pooled Ink 2015*, *F(r)iction*, and *Story Shack*. Michael has won several fiction contests, including the 2011 William Faulkner Riverfest Literary Competition and the 2011 Quid Novi Festival Writing Contest as well as the Tethered by Letters 2015 Fall Flash Fiction Contest. Michael teaches literature in Portland and lives in Sandy, Oregon with his wife and two daughters.

Majkl Tvist (Michael Twist) objavljivao je svoje radove u časopisima *Cafe Aphra*, *Tethered by Letters*, *Pooled Ink 2015*, *F(r)iction* i *Story Shack*. Osvojio je nekoliko nagrada za fikciju, uključujući *2011 William Faulkner Riverfest Literary Competition* i *2011 Quid Novi Festival Writing Contest*, a također i *Tethered by Letters 2015 Fall Flash Fiction Contest*. Majkl Tvist predaje književnost u Portlandu; živi u gradu Sandi u Oregonu sa ženom i dve kćeri.

V

Jose Varghese is a writer from India working in Saudi Arabia as a university teacher. He is the founder and chief editor of *Lakeview International Journal of Literature and Arts*. He has published a book of poems *Silver-Painted Gandhi And Other Poems* (2008) and a collection of short stories *Silent Woman And Other Stories* (2016). His poems and short fiction have appeared in numerous journals/anthologies like *Chandrabhaga*, *River Muse*, *Postcolonial Text* and many others.

Hose Varges (Jose Varghese), pisac iz Indije; radi u Saudijskoj Arabiji kao sveučilišni profesor. Osnivač je i glavni i odgovorni urednik časopisa *Lakeview International Journal of Literature and Arts*. Izdao je zbirku pjesama *Silver-Painted Gandhi And Other Poems* (2008), te zbirku kratkih priča *Silent Woman And Other Stories* (2016.). Svoje je prozne i pjesničke radove objavio u brojnim časopisima i antologijama, kao što su *Chandrabhaga*, *River Muse*, *Postcolonial Text* i mnogi drugi.

W

Karl Williams has published two books with leaders in the self-advocacy movement (the civil rights work of people with intellectual disabilities); his play, based on one of these, *Lost In A Desert World: The Autobiography Of Roland Johnson*, premiered in San Diego. Songs from Williams' six CDs have aired on NBC, Fox, public television, cable, and German TV, as well as on SIRIUS and earth-bound radio stations around the world. Website: www.karlwilliams.com.

Karl Vilijams (Karl Williams) autor je dve knjige; njegova drama, *Lost In A Desert World: The Autobiography Of Roland Johnson*, premijerno je izvedena u San Dijegu (Kalifornija). Više informacija putem: www.karlwilliams.com.

Z

John M. Zurak was born in Western Sydney suburb of Liverpool. After living most of his young life south of the N.S.W's capital, in Wollongong (or as John calls it "Pittsburgh on the beach,") he packed a few childhood keepsakes including a vintage Tonka Truck, his cricket bat, and traded in the "Lucky Country" for the "Land of the Free" when he married a delightful American lass. Currently John, his wife and three children live in Montana. His first novel *Kata's Father – A Bosnian Novel* can be found at www.katasfather.com.

Džon M. Zurak (John M. Zurak) rođen je u Liverpulu, predgrađu Sidneja. On, njegova žena i troje djece trenutno žive u Montani. Više informacija o njegovom prvom romanu *Kata's Father – A Bosnian Novel* (ili *Katin otac – bosanski roman*) može se pronaći na www.katasfather.com.